MALTA

QORTI CIVILI
(SEZZJONI TAL-FAMILJA)

ONOR. IMHALLEF
JOSEPH AZZOPARDI

Seduta tal-11 ta' April, 2008

Citazzjoni Numru. 403/2005

A.

-vs-

B.

Il-Qorti;

Rat l-att taċ-ċitazzjoni ppreżentata fit-12 ta' Diċembru, 2005 li permezz tagħha l-attur ippremetta:

Illi l-attur iżżewweġ lill-konvenuta fl-4 ta' Marzu tas-sena 1984 kif jirriżulta miċ-Ċertifikat taż-Żwieġ hawn anness u mmarkat bħala Dok. A, minn liema żwieġ ma twieldu ebda tfal;

Illi l-kunsens tal-partijiet għal dan iż-żwieġ kien vizzjat b'difett serju ta' diskrezzjoni ta' ġudizzju fuq il-ħajja

miżżewġa jew fuq id-drittijiet u d-dmirijiet essenzjali tagħha;

U li l-kunsens tal-partijiet kien inkiseb bl-esklużjoni pożittiva taż-żwieġ innifsu jew ta' xi wieħed jew aktar mill-elementi essenzjali tal-ħajja miżżewġa;

U li l-partijiet rabtu l-kunsens tagħhom ma' kondizzjoni li tirreferi għall-futur;

U li għalhekk l-imsemmi żwieġ huwa null skond it-termini ta' l-Artiklu 19(1)(d) u/jew (f) u/jew (h) tal-Kapitlu 255 tal-Liġijiet ta' Malta li jirregola ż-żwiġijiet.

Tgħid għalhekk il-konvenuta għaliex m'għandhiex din il-Qorti:

1. tiddikjara u tiddeċiedi li ż-żwieġ kontrattat bejn l-attur u l-konvenuta huwa null u bla effett.

Bl-ispejjeż kontra l-konvenuta li hija nġunta sabiex tidher in subizzjoni.

Rat id-dikjarazzjoni ta' l-attur maħlufa u l-lista tax-xhieda.

Rat illi l-konvenuta debitament notifikata baqgħet ma ppreżentatx risposta u għalhekk hija kontumaċi skond il-liġi.

Rat l-atti proċesswali.

Rat l-affidavit ta' l-attur u ta' oħrajn.

Rat il-verbal tas-seduta tat-22 ta' Frar, 2008 illi permezz tiegħu l-kawża tħalliet għas-sentenza.

Ikkunsidrat;

Illi l-attur qiegħed jitlob l-annullament taż-żwieġ kontrattat bejn il-partijiet fl-4 ta' Marzu, 1984 a bażi ta' l-Artiklu 19(1)(d), (f) u (h) tal-Kapitlu 255 tal-Liġijiet ta' Malta. Il-konvenuta kif *gia'* ingħad hija kontumaċi.

Kif pero' dejjem irritenew il-Qrati Maltin; "*F'materja ta' żwieġ illi huwa ta' ordni pubbliku, ma tistax tagħmilha daqshekk faċli li parti tirrepeti kliem il-liġi u l-parti l-oħra tammetti u b'hekk jirrendu ż-żwieġ annullabbli bl-iktar mod faċli u espedjenti. Hawn ma aħniex fil-kamp ta' kreditu likwidu jew responsabbilta' ta' xi kolliżjoni imma f'kamp l-iktar delikat u serju u l-Qorti ma tistax tħalli nies li kappriċċożament wara xi żmien ta' żwieġ jiddeċiedu illi kellhom nuqqas ta' diskrezzjoni fuq iż-żwieġ u meta jkollhom sieħba jew sieħeb ieħor jerġgħu jakkwistaw malajr din id-diskrezzjoni u jsiru maturi. Fejn jirriżultaw verament raġunijiet għall-annullament tiegħu l-istess żwieġ għandu jiġi annullat pero' dan ma għandux ikun sabiex jiġu akkomodati l-kapriċċi ta' dak jew l-ieħor. Għalhekk il-kawżali għall-annullament għandha tirriżulta ċara u mingħajr dubju.*" (<u>Anna Tonna vs Alexander Tonna</u> deċiża mill-Qorti ta' l-Appell fis-6 ta' Novembru, 1991).

L-artikli ċitati mill-attur jirrigwardaw:

19 (1) (h) – kunsens miksub b'kondizzjoni li tirreferi għall-futur;

19 (1) (d) – vizzju tal-kunsens ta' xi parti li jkun b'difett serju ta' diskrezzjoni fuq il-ħajja miżżewġa jew fuq id-drittijiet u dmirijiet essenzjali tagħha jew b'anomalija serja psikoloġika li tagħmilha mpossibbli li dik il-parti taqdi l-obbligazzjonijiet essenzjali taż-żwieġ;

19 (1) (f) – esklużjoni pożittiva taż-żwieġ jew xi element essenzjali tiegħu.

Mill-provi mressqa l-Qorti jidhrilha li dan iż-żwieġ falla kważi mill-ewwel u wieħed jissimpatizza mal-partijiet li donnhom iżżewġu għaliex is-soċjeta' kienet tistenna dan minnhom mingħajr ma kellhom wisq ħajra li wieħed jistenna għal xulxin. Forsi l-fatt li ma kellhomx tfal ma tantx għenhom iżda fi żwieġ li jkollu pedamenti sodi wieħed jistenna li dan il-fatt joħroġ it-tajjeb tagħhom u jġegħlhom jieqfu ma' xulxin. Meta bħal ma kien f'dan il-każ, dan il-pedament ma jkunx hemm iż-żwieġ ħafna drabi jaqa' bħal

karti tal-logħob. Fil-fatt skond l-attur il-konvenuta kienet dejjem twaħħal fih u tgħajjru "*skadut*".

Ħafna mill-kontenut ta' l-affidavits prodotti jirrakkontaw episodji wara ż-żwieġ u naturalment x'ġara wara ż-żwieġ hu mmaterjali għall-kawża ħlief biex jitfa' dawl fuq l-istat ta' fatt ta' qabel iż-żwieġ, iżda anke hawn, fil-fehma tal-Qorti hemm indikazzjonijiet li ż-żwieġ kien vizzjat. Kif qalet il-Qorti ta' l-Appell fil-kawża Joseph Zammit vs Bernardette Zammit (27 ta' Jannar, 2006);

"*Irid mill-ewwel jiġi senjalat prinċipju fundamentali fil-liġi ċivili u cioe' li ż-żwieġ bejn il-kontendenti għandu jkun preżunt li jkun wieħed validu. Għalhekk huwa dover assolut ta' kull parti fil-kawża li tagħmel prova sodisfaċenti ta' l-allegazzjonijet rispettivi tagħha dwar l-allegazzjoni u cioe' li ż-żwieg huwa null għaliex l-oneru tal-prova huwa dejjem fuq spallejn min jallega.*"

Waħda mill-kawżali ta' l-attur hija n-nuqqas ta' diskrezzjoni. Kif qalet il-Qorti fil-kawża Nicholas Agius vs Rita Agius (25 ta' Mejju, 1995); "*B'difett serju ta' diskrezzjoni tal-ġudizzju l-leġislatur ma riedx ifisser sempliċement kwalsiasi stat ta' immaturita'; li parti jew l-oħra fiż-żwieġ tista' tkun fiha fil-mument li jingħata l-kunsens reċiproku. Li kieku l-leġislatur irrikjeda maturita' sħiħa u perfetta ftit jew addirittura ebda żwieġ ma kien ikun validu. In-nuqqas ta' discretio judicii hu kunċett ġuridiku intrinsikament marbut mal-kapaċita' ta' parti jew oħra fiż-żwieġ li tagħti l-kunsens liberu u xjenti tagħha għar-rabta taż-żwieġ.*" F'dan is-sens ġew deċiżi wkoll il-kawżi Angela Spiteri vs Joseph Spiteri (4 ta' Novembru, 1994), Robert Attard vs Josephine Attard (18 ta' Ottubru, 1995) u Janet Portelli vs Victor Portelli (14 ta' Awissu, 1995). Fil-kawża fl-ismijiet Mario Mizzi vs Maris Mizzi (15 ta' Novembru, 2005) il-Qorti tal-Appell ukoll qalet li; "*Biex ikun hemm in-nuqqas jew difett serju ta' diskrezzjoni ta' ġudizzju irid ikun hemm l-inkapaċita' psikika jew kostituzzjonali (mhux neċessarjament anomalija psikoloġika fis-sens mediku) li wieħed jagħraf u jirrifletti jew li jiddeċiedi liberament (jiġifieri mingħajr impulsi interni*

li jkunu neħħew il-liberta' ta' l-għażla tal-persuna li tkun) fuq l-oġġett tal-kunsens matrimonjali."

Mill-provi mressqa mill-attur il-Qorti konvinta li l-kunsens tal-konvenuta kien vizzjat kif qiegħed jgħid jallega l-attur. Kif *gia'* ingħad il-partijiet iżżewġu għax ħassew li dan kien mistenni minnhom.

Għal dawn il-motivi kollha l-Qorti tilqa' t-talba attriċi u tiddikjara null iż-żwieġ kontrattat bejn il-partijiet fl-4 ta' Marzu, 1984. L-ispejjeż ikunu bla taxxa bejn il-kontendenti.

Moqrija.

< Sentenza Finali >

--------------------------------TMIEM--------------------------------